

Druskininkų „Saulės“ pagrindinės mokyklos 2020- 2021 m.m. mokyklos veiklos kokybės įsivertinimo ataskaita

2020- 2021 m.m. mokykloje atliktas veiklos kokybės įsivertinimas. Mokyklos veiklos kokybei tirti buvo vadovaujamosi dokumentais: „Mokyklos, įgyvendinančios bendrojo ugdymo programas, veiklos kokybės įsivertinimo metodika“, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V- 267 ir „Bendrojo ugdymo mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo rekomendacijomis“. **Giluminiam įsivertinimui pasirinktas rodiklis 2.4.2., „Mokinių įsivertinimas“** iš temos 2.4., „Vertinimas ugdant“, iš srities – „Ugdymas(is) ir mokinių patirtys“.

Raktiniai žodžiai- „Dialogas vertinant“ ir „Įsivertinimas kaip savivoka“.

TIKSLAS- nustatyti kaip vyksta mokytojo ir mokinio dialogas apie mokymosi sėkmes ir nesėkmes, procesą, rezultatus; kokią reikšmę įsivertinimui teikia mokiniai, kiek ir kaip jie įsitraukia į savo pažangos stebėjimą, ar prisiima daugiau atsakomybės už savo mokymąsi.

Ankstesnės apklausos parodė, kad mokiniai nepakankamai skiria dėmesio savęs vertinimui, įsivertinimui. Mokiniai teigia, kad jiems svarbu mokytis, bet ne visada pakanka įgūdžių tinkamai įsivertinti pažangą, planuoti mokymosi tikslus ir žingsnius jiems pasiekti.

Vienas iš svarbiausių mokyklos tikslų- gerinti mokinių pasiekimus. Geros mokyklos koncepcijoje rašoma, kad mokymasis privalo remtis savistaba ir įsivertinimu. Asmeninė mokinių pažanga gerėja, jei pamokoje mokytojai nuolat tinkamai taiko įvairius įsivertinimo metodus, kurie skatina mokinius suvokti mokymo(si) procesą, planuoti savo mokymąsi, kelti individualius mokymosi tikslus. Tik mokytojo padedamas mokinsys kokybiškai įsitraukia į savo pažangos stebėjimą, pasiektų rezultatų apmąstymą. Kai mokinsys geba tinkamai įsivertinti, jaučia mokytojo palaikymą, tada galima tikėtis, kad kils ir jo mokymosi motyvacija, gerės pasiekimai. Pokyčių stebėjimui ir analizei pasirinkti **DUOMENŲ ŠALTINIAI:** mokytojų, mokinių ir jų tėvų apklausos sistemoje „IQES online Lietuva“, diskusijos metodinėse grupėse, pokalbiai, mokinių pasiekimų ir pažangos stebėjimas, dokumentų analizė.

Analizuojant pasirinktą rodiklį „Mokinių įsivertinimas“ buvo išsiųsti **48 klausimynai mokytojams, 475 klausimynai tėvams ir 253 klausimynai mokiniams.** Geriausiai sekėsi vykdyti mokytojų apklausą, nes sugrįžo **45 pilnai atsakyti klausimynai, 3 klausimynai liko neatsakyti.** Iš pakviestų **475 1-10 klasių mokinių tėvų sugrįžo 207 pilnai atsakyti klausimynai ir 32 iš dalies atsakyti klausimynai. Iš pakviestų 253 5-10 klasių mokinių sugrįžo 108 pilnai atsakyti klausimynai ir 12 iš dalies atsakytų klausimynų.** Aktyviausiai apklausoje dalyvavo 6a kl. mokiniai- 22, 8a- 17, 5a- 16, 7b- 15 mokinių; mažiausiai pateikė atsakymų 7a kl.- 3 mokiniai, 10 kl.- 4, 6b- 5 mokiniai.

Nuoširdžiai norime padėkoti visiems bendruomenės nariams, kurie dalyvavo apklausose ir išreiškė savo nuomonę.

Mokytojų ir mokinių apklausos rezultatai

Į pateiktus klausimus atsakė 93,8% mokytojų ir 42,7% mokinių. Mokinių apklausoje dalyvavo 108 5-10 kl. mokiniai iš 253 pakviestų dalyvauti. Apklausų duomenys gauti iš 77 save labai gerai ir gerai besimokančiais įvardijusių mokinių ir tik iš 31-vidutiniškai ir patenkinamai besimokančio mokinio.

Apklausų rezultatai rodo, kad visų trijų grupių respondentai gerai vertina mokytojų pastangas ir atsakomybę siekiant mokinių pažangos, aptardami su mokiniais pasiektus rezultatus ir mokydami juos apmąstyti, įsivertinti mokymosi procesą. Beveik visų apklausų teiginių įvertinimai yra pakankamai aukšti, aukštesni nei vidutinė vertė- 2,5 (aukščiausia vertė- 4), tačiau yra ir žemesnių verčių (ypač mokinių atsakymuose).

91% mokytojų teigia, kad įsivertinimas pamokose padeda mokiniams prisiimti daugiau atsakomybės už savo mokymosi rezultatus, didina mokymosi motyvaciją; 98%- kad įsivertindami mokiniai labiau pasitiki savimi, mažiau baiminasi klaidų. 80% mokinių, dalyvavusių apklausoje, pritaria, kad įsivertinimas padeda patirti sėkmę, tobulinti savo gebėjimus ir kelti mokymosi motyvaciją.

Mokinių apklausos 5 aukščiausios vertės:

1.3. Esu informuojama (-s) apie kontrolinio darbo/ testo/ kito atsiskaitymo raštu vertinimą. 3,5.

1.27. Aš aptariu su tėvais savo pasiekimus mokykloje. 3,5.

1.1. Mokslo metų pradžioje pamokose esu supažindinama (-s) su dalykų pasiekimų vertinimo tvarkomis. 3,4.

1.6. Mokytojai skatina mane nebijoti klausti ir prašyti pagalbos mokantis. 3,4.

1.21. Mokytojai pastoviai pamokose parodo ir paaiškina, į ką mokantis reikia atkreipti dėmesį. 3,3.

Mokytojų apklausos 5 aukščiausios vertės:

1.6. Mokinius skatinu nebijoti klausti ir prašyti mano pagalbos mokantis. 4,0.

1.1. Mokslo metų pradžioje pamokose supažindinu mokinius su dėstomo dalyko pasiekimų vertinimo tvarka. 3,9.

1.2. Aš laikausi mokyklos mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo tvarkos. 3,9.

1.3. Savo pamokose informuoju mokinius apie kontrolinio darbo/ testo/ kito atsiskaitymo raštu vertinimą. 3,9.

1.18. Savo pamokose mokinius skatinu pagyrimais. 3,8.

Abi respondentų grupės atsakinėjo į tuos pačius klausimus. Mokytojų ir mokinių požiūris į tuos pačius dalykus skiriasi apie 0,5 balo. Mokytojų pasirinktos vertės dažniau yra aukštesnės. Nuomonės sutapo teigiant, kad;

- mokiniai geba apmąstyti savo darbą pamokose (vertė- 3,0) (74% mokytojų ir mokinių pritaria);

- mokiniai analizuoja padarytas klaidas, mokytojų pateiktus komentarus ir pastabas (vertė- 3,2) (86% mokytojų ir 88% mokinių, dalyvavusių apklausoje, tam pritaria);

-79% mokytojų (33 iš 45) teigia, kad mokinių pildomi pažangos stebėjimo lapai skatina juos siekti aukštesnių rezultatų (vertė 3,0), tam pritaria 74% mokinių- (arba 77 iš 108), bet 26% mokinių ir 21% mokytojų su tuo nesutinka arba abejoja.

Labai panašiai mokiniai ir mokytojai atsakė teigdami, kad:

- mokiniai gauna informaciją apie pasiekimus skyriaus\temos pabaigoje (vertės- mokytojų/ mokinių- 3,6/ 3,3) (visi mokytojai ir 87% mokinių, dalyvavusių apklausoje, pritaria);

- mokiniai iš įvertinimų supranta, kokias temas dar reikia pasikartoti (vertės- 3,6/ 3,3) (98% mokytojų, 85% mokinių pritaria);

- kaupiamasis vertinimas padeda siekti geresnių mokymosi rezultatų (vertės- 3,4/ 3,1) (93% ir 81% respondentų);

- kiekvienos pamokos darbo įšivertinimas mokiniui padeda geriau suprasti, ką tikrai išmoko, o ką dar reikia pasimokyti (vertės- 3,3/ 3,0) (95% ir 77% respondentų);

- mokiniai aptaria su tėvais savo pasiekimus mokykloje (3,3/ 3,5) (95% ir 91% respondentų);

- mokiniai geba priimti sprendimus, kaip planuoti ir valdyti savo tolesnį mokymąsi (2,9/ 3,1) (74% ir 87% respondentų pritaria). Mokiniai šiek tiek labiau pasitiki savimi, nei apie juos galvoja mokytojai.

Mokinių apklausos 5 žemiausios vertės:

1.22 - Mokytojai kiekvienoje pamokoje paprašo manęs įšivertinti savo darbą pamokoje. 2,2

1.15 - Pamokose turiu galimybę argumentuotai vertinti klasės mokinių darbus. 2,4

1.26 - Kartu su mokytoju aš planuoju savo mokymąsi (tikslus, žingsnius jiems pasiekti) 2,4

1.24 - Mokytojai moko mane įsivertinti savo darbą pamokoje įvairiais būdais. 2,5

1.20 - Mokytojai pamokose aptaria su manimi kaip įsivertinsiu savo darbą. 2,5

Mokytojų apklausos 5 žemiausios vertės:

1.20 - Aš kiekvienoje pamokoje su mokiniais aptariu jų įsivertinimo kriterijus. 2,8

1.29 - Mano mokiniai geba priimti sprendimus, kaip valdyti savo tolesnį mokymąsi. 2,9

1.8 - Mano darbo kabinetas įrengtas kaip mokinių skatinanti mokymosi aplinka, besiremianti savarankišku mokymūsi (pvz.: skaitymo kampeliai, mokymosi medžiaga su IT ir pan.) 3,0

1.22 - Kiekvienoje savo pamokoje paprašau mokinių įsivertinti savo darbą pamokoje. 3,0

1.15 - Savo pamokose suteikiu mokiniams galimybę dalyvauti vertinant kitų mokinių darbus. 3,0

Mokytojų ir mokinių nuomonės sutapo atsakant į šiuos teiginius:

- tiek mokytojai (vertė 3,0), tiek mokiniai (vertė 2,2) žemiausiai įvertino teiginį, kad mokytojai skatina įsivertinti savo darbą pamokoje (70% mokytojų ir 41% mokinių, dalyvavusių apklausoje, su tuo sutinka). Mokytojai skatina stebėti pažangą, kelti mokymosi tikslus, savikritiškai įsivertinti pasiekimus, bet ne visi mokiniai geba įvardinti kas yra įsivertinimas, kokios jo formos ir svarba;

- žemai vertinamas teiginys: kiekvienoje pamokoje su mokiniais aptariu jų įsivertinimo kriterijus (mokytojų vertė- 2,8; mokinių -2,5) (69 % mokytojų ir 50% mokinių pritaria). Kartais į(si)vertinimo kriterijai pateikiami naujo pamokų ciklo ar temos pradžioje ir kitose pamokose ne visada akcentuojami. Su mokiniais neaptarti kriterijai mažina jų atsakomybę kaskart pasitikrinti pasiekimus;

- pamokose turiu galimybę argumentuotai vertinti klasės mokinių darbus, (tiek mokytojai vertė-3,0, tiek mokiniai 2,4, skyrė žemiausias vertes), (73% mokytojų ir 49% mokinių pritaria);

- mano darbo kabinetas įrengtas kaip mokinių skatinanti mokymosi aplinka, besiremianti savarankišku mokymūsi (pvz.: skaitymo kampeliai, mokymosi medžiaga su IT ir pan.) Į šį teiginį panašiai atsakė tiek mokytojai, tiek mokiniai. Net 36% mokytojų ir 26% mokinių teigia, kad tai neturi įtakos jų mokymuisi. (vertės mokytojų 3,0; mokinių 2,8).

TĖVŲ APKLAUSOS apie mokinių mokymąsi, įsivertinimą analizė

Iš viso buvo išsiųsti 475 klausimynai 1-10 kl. tėvams. Visiškai atsakyti 207 klausimynai, iš dalies atsakyti 32. Atsakyti klausimynai sudaro 50,3%. 56% visiškai

atsakytų klausimynų yra pradinių klasių mokinių tėvų, vyresnių klasių - 44% mokinių tėvų visiškai atsakė į klausimynus. Aktyviausi buvo pirmokų tėvai (21%), o pasyviausi 10 kl. mokinių tėvai (1%).

Analizuojant tėvų atsakytus klausimynus pagal mokinių pasiekimus, daugiausiai visiškai atsakytų klausimynų pateikė labai gerai ir gerai besimokančių mokinių tėvai - 79%, vidutiniškai besimokančių - 15%, o patenkinamai ir silpnai - 6%.

Buvo išskirtos 5 aukščiausios vertės:

1.16. Tėvai mano, kad jų į(si)traukimas į ugdymo procesą turi įtakos vaiko pasiekimams. (3.5)

1.3. Tėvai pažymėjo, kad jų vaikui patinka mokytis mokykloje. (3.5)

1.6. Tėvai pritarė, kad mokytojų įvertinimai atitinka jų vaiko gebėjimus. (3.3)

1.2. Tėvai pasidžiaugė, kad gauna sistemingą informaciją apie savo vaiko mokymąsi, pasiekimus ir pažangą, mokymosi sunkumus. (3.3)

1.1. Tėvai patvirtino, kad mokslo metų pradžioje gauna išsamią informaciją apie mokinių pasiekimų vertinimo tvarką. (3.3)

Buvo išskirtos 5 žemiausios vertės:

1.13. Mokytojai kartu su mokiniu planuoja jo mokymąsi. (2.9)

1.11. Mokykloje atsižvelgiama į vaiko nuomonę. (3.1)

1.12. Su mokiniu aptariamos jo mokymosi sėkmės. (3.1)

1.5. Ugdymo procesas organizuojamas taip, kad atitiktų mokinio patirtį, gebėjimus ir žinias. (3.1)

1.9. Mokytojai padeda mokiniui išmokti įsivertinti savo mokymosi rezultatus ir pažangą. (3.1)

Atsakydami į klausimyno klausimus tėvai patvirtino, kad mokiniai klausia mokytojų, kai jiems kas nors neaišku. Jie taip pat pripažįsta, kad gebėjimas įsivertinti savo mokymosi rezultatus padeda mokiniui siekti aukštesnių rezultatų. Iš klausimyno atsakymų paaiškėjo, kaip dažnai tėvai su savo vaiku aptaria mokymosi rezultatus ir iškilusius sunkumus. Galima teigti, kad kasdien tai daro 75% tiek pirmų, tiek aštuntų klasių mokinių tėvų, kartą per savaitę 20% tiek pirmų, tiek aštuntų klasių mokinių tėvų, neaptaria - 2% (9-10 kl.).

Tėvams priimtinausios informacijos gavimo apie vaiko pasiekimus ir pažangą formos visuose klasių centruose pasiskirstė tokia tvarka:

- Individualūs pokalbiai 68%;
- Elektroninis dienynas (TAMO) 63%;
- Bendravimas telefonu 36%;

- Socialiniai tinklai 24%;
- Tėvų susirinkimai 22%.

Mokytojai kartu su mokiniu turi planuoti jo mokymąsi, atsižvelgti į mokinio nuomonę, kartu su mokiniu aptarti jo mokymosi sėkmes. Ugdymo procesą organizuoti taip, kad atitiktų mokinio patirtį, gebėjimus ir žinias. Padėti mokiniui išmokti įsivertinti savo mokymosi rezultatus ir pažangą. Visa tai, padės mokiniui siekti aukštesnių rezultatų. Tėvams priimtinausios informacijos gavimo apie vaiko pasiekimus ir pažangą formos yra individualūs pokalbiai ir informacija elektroniniame dienyne (TAMO).

MOKYKLOS VEIKLOS KOKYBĖS ĮSIVERTINIMO IŠVADOS

TEIGIAMAI VEIKLOS ASPEKTAI:

- 1. Mokslo metų pradžioje pamokose mokytojai supažindina mokinius su dėstomo dalyko pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka (tėvai taip pat gauna išsamią informaciją apie pasiekimų vertinimą);**
- 2. Mokytojai laikosi bendros mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos, informuoja mokinius apie kontrolinio darbo/testo/kito atsiskaitymo raštu vertinimą (taip mokiniai įsivertina temos, skyriaus ar pamokų ciklo pabaigoje);**
- 3. Tėvai gauna sistemingą informaciją apie savo vaiko mokymosi pažangą, pasiekimus ir mokymosi sunkumus. Mokytojų įvertinimai atitinka vaiko gebėjimus. Mokiniai aptaria su tėvais savo mokymosi pasiekimus;**
- 4. Mokytojai skatina mokinius nebijoti klausti ir prašyti pagalbos mokantis, siekia ugdyti pasitikėjimą savimi;**
- 5. Pamokose mokytojai periodiškai parodo ir paaiškina į ką mokantis reikia atkreipti dėmesį, taiko tarpinį įsivertinimą. Didžioji dalis mokinių geba apmąstyti ir įsivertinti savo darbą kiekvienoje pamokoje. Pamokos darbo įsivertinimas mokiniui padeda geriau suprasti, ką tikrai išmoko, o ką dar reikia pasimokyti.**

TOBULINTINI VEIKLOS ASPEKTAI:

- 1. Pamokose nepakankamas dėmesys skiriamas kasdieniam įsivertinimo procesui, kaip mokinių sąmoningo mokymosi priemonei. Ne visada mokytojai aptaria su mokiniais darbo pamokoje įsivertinimo kriterijus, suteikia galimybę argumentuotai vertinti kitų mokinių darbus, ar akcentuoja įsivertinimo svarbą - įvardina ir paaiškina kas yra įsivertinimas, pasiūlo įvairesnes formas;**

2. Nepakankamas mokytojo ir mokinio dialogas (įsi)vertinant, kuris reikalingas, kad stiprėtų ryšys tarp mokymosi lūkesčių ir mokinių vertinimo, skatinimo. Ne visi mokiniai geba tinkamai įsivertinti, jaučia mokytojo individualią pagalbą, tikėjimą jo galiomis, - tai yra būtinos sąlygos mokymosi motyvacijai kelti;
3. Asmeninė mokinio mokymosi pažanga neatsiejama nuo individualaus mokytojo dialogo su mokiniu. Mokiniai pasigenda individualios mokytojo/klasės auklėtojo pagalbos planuojant pažangą, mokymosi tikslus ir būdus jiems pasiekti.

REKOMENDACIJOS:

1. Peržiūrėti ir atnaujinti mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą, puoselėjant į(si)vertinimo kultūrą, dėmesį skiriant ne tik matavimui, įvertinimui, bet ir mokymuisi, įsivertinimui. Akcentuoti įsivertinimo svarbą, skatinant mokinius ugdytis savarankiško mokymosi gebėjimus ir prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi;
2. Peržiūrėti ir patobulinti mokyklos individualios mokinio pažangos stebėjimo ir fiksavimo tvarkos aprašą. Supaprastinti 5-8 kl. mokinių individualios pažangos stebėjimo lapo formą. Pasidomėti ir/ar pritaikyti TAMO dienyno teikiamą paslaugą - mokinio pildomą individualios pažangos formą;
3. Pamokose mokinių darbo įsivertinimui dažniau taikyti šiuolaikiškus, mokiniams suprantamus, jų mėgstamus įsivertinimo būdus, paieškoti ir pritaikyti interaktyvias programėles;
4. Periodiškai arba iškilus problemai dalyko mokytojams skirti pamoką pokalbiui su mokiniais jų pažangos, mokymosi sėkmių ir nesėkmių aptarimui, mokymosi tikslų planavimui ir savo pamokos kokybės vertinimui. Tam panaudoti mini anketas (apklausas Tamo, IQES online pamokos kokybės matavimo instrumentus ir t.t.) - taip siekiant gerinti mokinių ir mokytojų tarpusavio bendravimą ir teikiant pagalbą pažangos planavimui;
5. Skatinti mokinius nusimatyti pamokos lūkesčius, dalyvauti aptariant pamokos uždavinius, įsivertinimo kriterijus, pasirenkant užduočių atlikimo būdus, formas, patiems būti atsakingiems už savo asmeninės pažangos duomenų kaupimą ir naudojimą;
6. Susitarti dėl pamokos struktūros nuoseklumo (pamokos laiko planavimo), siekiant sistemingai įtraukti visus mokinius į refleksijos organizavimą pamokos uždavinio įgyvendinimui ir išmokimo patikrinimui kiekvieno dalyko pamokoje;

7. Labiau suasmeninti mokymąsi, kad įsivertindami mokiniai dažniau patirtų sėkmę, kuri skatina vaiko motyvaciją mokytis.

MVKĮ darbo grupė:

A.Bolys, R.Zubienienė, B.Karmonaitė, V.Lisauskienė, I.Kadziauskienė